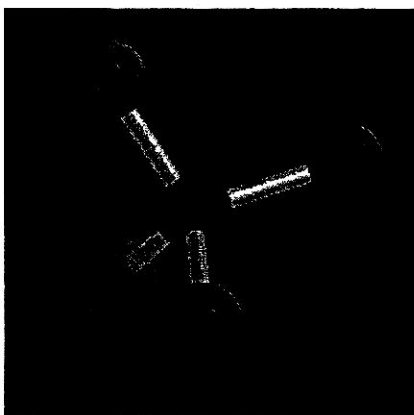

GIBANJE "ZNANOST MLADINI", SEKCIJA ZA KEMIJO
SREČANJE KEMIČAROV SREDNJEŠOLCEV
2004

DRŽAVNO TEKMOVANJE ZA
PREGLOVE PLAKETE

Test znanja iz kemije za 3. letnik
8. maj 2004

Predno začnete reševati test, vpišite v tabelo svoje podatke z velikimi tiskanimi črkami.

Ime in priimek: _____

Srednja šola: _____

Kraj: _____

Profesor kemije: _____

Tekmujem tudi z raziskovalno nalogo: DA   NE

Test znanja iz kemije za 3. letnik je sestavljen iz desetih nalog. V njem so naloge izbirnega tipa in prostih odgovorov. Uporabljajte le periodni sistem, ki je na začetku testa, in kalkulator. Naloge rešujte po vrsti. Če vam posamezna naloga dela težave, jo prihranite za konec.

Pri reševanju ne smete uporabljati svinčnika in sredstev za brisanje. Če se zmotite, prečrtajte in se poleg podpišite. Test rešujete 60 minut. Veliko uspeha pri reševanju.

Test popravil: _____

Dijak je dosegel _____ točk, kar ustreza _____ %.

1. Napišite splošne molekulske formule za:

- a) aciklične ogljikovodike, ki imajo v molekuli dve dvojni vezi

---

- b) ciklične ogljikovodike z eno dvojno vezjo

- c) aciklične nasičene alkohole z dvema hidroksilnima skupinama

---

- d) aciklične nasičene karboksilne kisline

---

2. Napišite skeletne ali racionalne formule in imena cikličnih alkoholov z molekulske formulo $C_5H_{10}O$. Geometrijske izomerije ne upoštevajte.

	Skeletna ali racionalna formula	Ime spojine
a)		
b)		
c)		
d)		
e)		
f)		
g)		
h)		

3. S pomočjo podatkov, navedenih v spodnji preglednici, ugotovite, kako se vrelišča estrov spreminjajo v odvisnosti od strukture.

Ester	T_v /°C
HCOOCH ₃	31
CH ₃ COOCH ₃	57
CH ₃ CH ₂ COOCH ₂ CH ₃	99
CH ₃ COOCH ₂ CH ₂ CH ₃	102
CH ₃ (CH ₂) ₂ COOCH ₂ CH ₃	120
CH ₃ COOCH ₂ CH ₂ CH ₂ CH ₃	125

Ugotovitve:

- a) _____
 _____
- b) _____
 _____

4. Razložite topnost navedenih alkoholov in estrov v vodi.

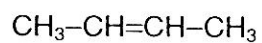
	Topnost v H ₂ O
pentan-1-ol	slabo topen
pentan-1,2-diol	zelo dobro topen
heksan-1-ol	zelo slabo topen
heksan-2,3-diol	topen
dipropil eter	zelo slabo topen
dibutil eter	netopen

Ugotovitve:

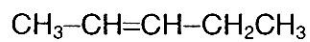
- a) _____
 _____
- b) _____
 _____
- c) _____
 _____

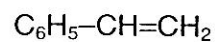
6. Na spodaj navedenih spojinah A, B in C izvedemo adicijo HBr. Napišite produkte, ki pri tem nastanejo, in razložite potek reakcije. Stereokemije reakcije ne upoštevajte.

A

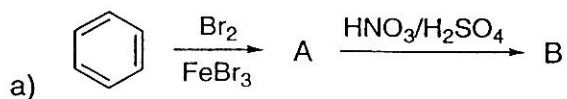
B

C

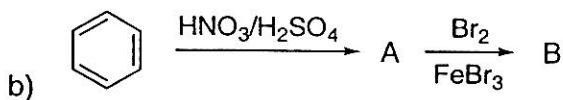
Spojina	Racionalni zapis produktov	Razlaga
A		
B		
C		

7. Napišite produkte, ki nastanejo pri navedenih reakcijah. Reakcije komentirajte.

	A	B
Skeletna formula		

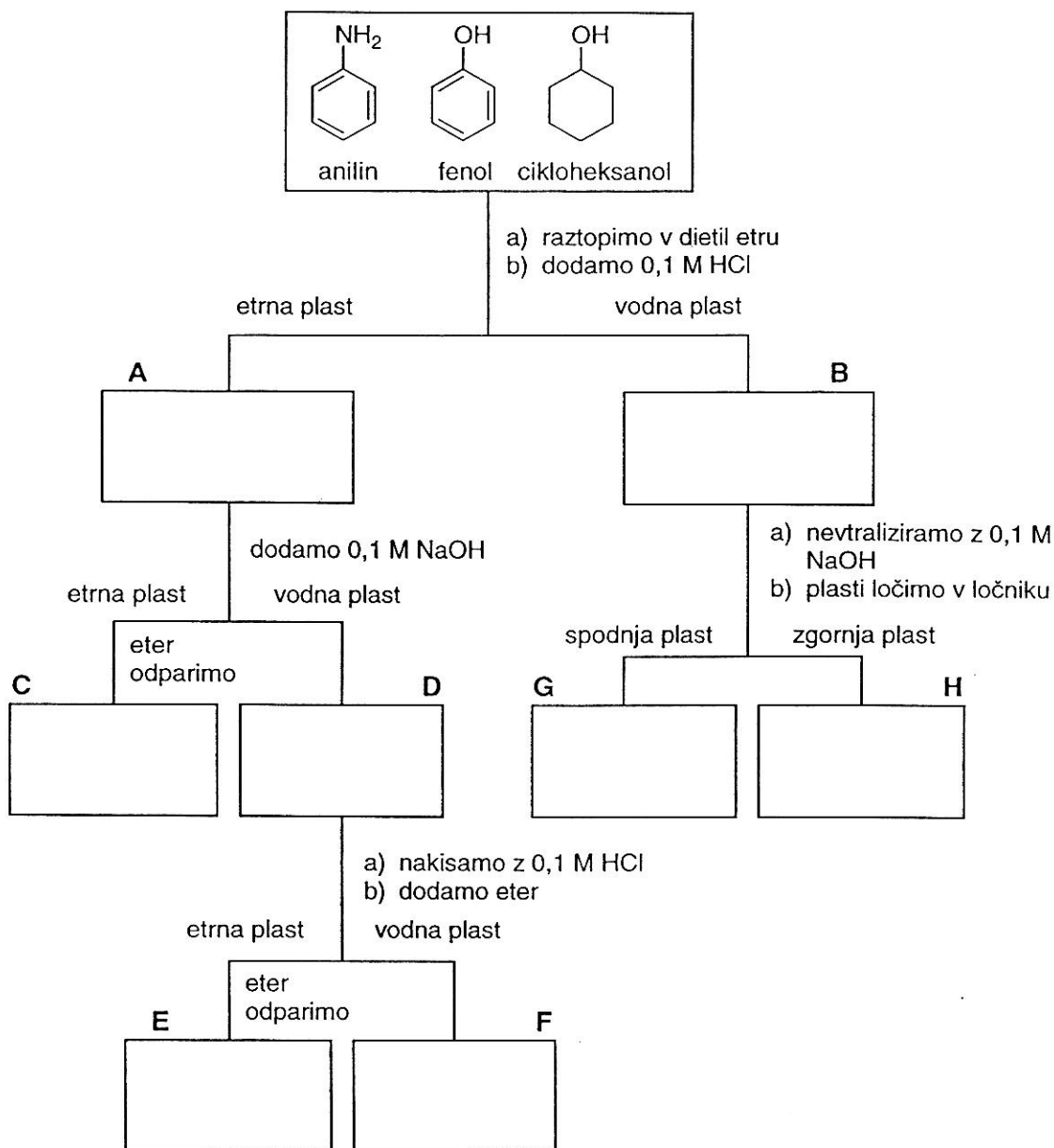
Komentar:

	A	B
Skeletna formula		

Komentar:

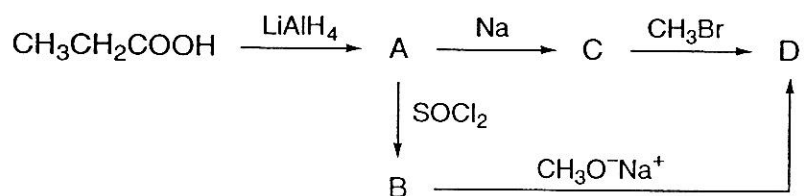
8. Dopolnite shemo ločevanja zmesi anilina, fenola in cikloheksanola.

Opomba:

	gostota g cm^{-3}
anilin:	1,22
fenol:	1,07
cikloheksanol:	0,96

9. Napišite racionalne formule spojin A, B, C in D in označite tipe reakcij.

Spojina	Racionalna formula	Tip reakcije
A		
B		
C		
D		

10. Kako bi iz etena sintetizirali etil propanoat? Eten naj bo edina organska izhodna spojina.